

Ulkoasiainvaliokunta
VNS 5/2021 vp

KEHITYSPOLIITTIKAN YLIVAALIKAUTINEN SELONTEKO

Plan International Suomi kiittää mahdollisuudesta lausua kehityspoliitikan ylivaalikautisesta selonteosta. Ylivaalikautinen selonteko on merkittävä mahdollisuus lisätä Suomen kehityspoliitikan johdonmukaisuutta ja painopistealueisiin liittyvän työn jatkuvuutta. Ylivaalikautiset tavoitteet ja periaatteet ovat mahdollisuus vaikuttavaan kehityspoliittikkaan ajassa, jolloin moni kriisi maailmassa syvenee.

Rahoitustiekartan puuttuminen on uskottavuusongelma

Suomi jää jälkeen pohjoismaisista verrokeistaan jo nyt kehitysrahoituksessa ja uskottavan tiekartan puuttuminen 0,7%: n tavoitteen saavuttamiseksi pahentaa tilannetta. Plan näkee, että kehityspoliittinen selonteko voisi olla kestävä lupaus toteuttaa Agenda2030 tavoitteita. Sitä varten tarvitaan näkymä YK-sitoumuksen mukaisesta resursoinnista. Köyhien määrä kääntyi vuonna 2020 kasvuun ensimmäistä kertaa 20 vuoteen¹ ja kehitys on vaarassa taantua entisestään koronapandemian ja ilmastokriisin takia. Kehityspoliittinen selonteko on parlamentaarisesti laaja, emmekä näe syitä, miksi välitavoitteista vuotta 2030 kohti ei tulisi vielä linjata.

Ilmastorahoitukseen liittyy paljon laadullisia ja määrällisiä kehitystarpeita, joita myös VTV on tarkastusraportissaan eritellyt. Vaikka rahoitus on osa kehitysyhteistyötä ja globaalia vastuunjakoa, ei selonteossa linjata näkymää kansainvälisen ilmastorahoituksen määrän kasvattamisesta, kohdentamisesta, kriteereistä ja tuloksellisuuden seurannasta. Parhailaan työn alla olevan ulkoministeriön ilmastorahoitussuunnitelman lisäksi tarvitaan ylivaalikautinen näkymä ilmastorahoituksen tavoitteista.

Järjestöjen tutkitusti tuloksellinen työ tunnistetaan

Haluamme kiittää selonteon lupauksesta kääntää kehitysyhteistyötä tekevien kansalaisjärjestöjen vuodesta 2014 saakka jatkunut suhteellisen rahoitusosuuden lasku kasvuun. Suomalaisten kehitysyhteistyötä tekevien järjestöjen työ on tutkitusti tuloksellista.² Järjestöt toimivat hätätilanteissa ensimmäisinä avunantajina, sillä paikalliset kumppanimme ovat läsnä vähiten kehittyneissä maissa ja kriisialueilla, valmiita vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin ja tavoittavat ihmisiä, joita muut kehitysyhteistyötoimijat eivät tavoita. Työstä hyötyvät kaikkein heikoimmassa asemassa olevat ja se on toimiva keino köyhyyden juurisyihin puuttumiseen.

---

¹ Maailmanpankki

² Ulkoministeriö, Evaluation 2 on the Civil Society Organisations Receiving Programme-based Support and Support for Humanitarian Assistance.

Naisten ja tyttöjen oikeudet avainasemassa, mutta tavoitteellisuus puuttuu

Naisten ja tyttöjen oikeudet säilyttävät ansaitusti asemansa Suomen kehityspolitiikassa, ja ne tuodaan näkyvästi esiin niin pää- kuin läpileikkaavana tavoitteena.

Hallitusohjelmassa linjataan, että *“Sukupuolinäkökulman vahvistamiseksi kehitysyhteistyössä Suomi tavoittelee vaiheittain EU:n linjauksen mukaisesti sitä, että uusista hankkeista 85 prosenttia sisältää sukupuolten välistä tasa-arvoa edistäviä tavoitteita sekä sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamista kaikessa kehitysyhteistyössä.”*. Suomen sitoutuminen EU:n 85 % linjaukseen olisi keskeistä mainita selonteossa; se lisäisi ennakoitavuutta asetettuihin tasa-arvotavoitteisiin.

Seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien turvaaminen, tyttöjen koulutus sekä tasavertaiset mahdollisuudet osallistua yhteiskuntaan ja itseään koskevaan päätöksentekoon ovat hyvin esillä. Kiitämme myös syrjimättömyyden, yhdenvertaisuuden, sekä vammaisten henkilöiden oikeuksien ja perusvapauksien turvaamisen huomioimisen selonteossa.

Jotta yhteiskuntia voidaan kestävästi muuttaa tasa-arvoisempaan suuntaan, on kehitysyhteistyön edistettävä epätasa-arvoa ylläpitävien haitallisten sosiaalisten normien, rakenteiden ja asenteiden korjaamista. Tämän olisi toivonut olevan näkyvästi esillä selonteossa.

Ulkosuhteisiin tarvitaan tasa-arvostrategia johdonmukaisuuden varmistamiseksi

Selontekoon on nostettu johdonmukaisuuden välttämättömyys eri politiikka-alojen kesken, jotta eri ulkopolitiikkaa ohjaavat linjaukset eivät ole keskenään ristiriidassa. Johdonmukaisuus sukupuolten välisen tasa-arvon edistämässä edellyttää systemaattista ja strategista ohjausta. Tähän tarvitaan eri ministeriöitä velvoittavia toimenpiteitä. Ulkosuhteiden tasa-arvostrategia mahdollistaisi olemassa olevan tasa-arvotyön kokoamisen ja kokonaiskuvan luomisen myös ulospäin.

(Vastapuu, Leena, 2020: Tasa-arvon edistäminen ulkopolitiikassa, ml. kansainvälinen ilmastopolitiikka. https://plan.fi/wp-content/uploads/2021/06/Ulkosuhteiden-tasa-arvo_selvitys_19022020.pdf)

Järjestöjen humanitaarinen työ tavoittaa maailman heikoimmassa asemassa olevat

Humanitaarisen avun tarpeet ovat kasvaneet viimeisten vuosien aikana, mutta humanitaarinen rahoitus ei ole kasvanut lisääntyvien tarpeiden tahdissa. Humanitaarista työtä tekevillä suomalaisilla järjestöillä on osaamista ja valmiuksia toimia lisääntyvissä kriiseissä yhdessä paikallisten kumppaneittensa kanssa.

Koulutuksen painoarvo kehityspolitiikassa kasvaa selonteon myötä. Näemme koulutuksen kytkemisen humanitaariseen työhön tärkeänä, sillä koulutus luo turvallisen ympäristön lapsille kriisitilanteissa ja pitkällä aikavälillä mahdollisuuksia kehittyvien maiden nuorille. Tytöt ja naiset ovat kriiseissä erityisen haavoittuvassa asemassa ja koronapandemia on lisännyt lapsiavioliittoja, teiniraskauksia ja tyttöjen sukuelinten silpomista. Tyttöjen koulutukseen panostaminen ja tasa-arvotyön kasvattaminen on tärkeää myös humanitaarisissa kriiseissä. Tästä esimerkkinä nostamme Education in Emergencies -rahoituksen. Humanitaarista työtä tekevillä suomalaisilla järjestöillä on mahdollisuus hyödyntää kansainvälisiä rahoituksia ja vahvistaa samalla Suomen asemaa

kansainvälisenä humanitaarisena toimijana, jos YK-järjestöjen kasvaviin omarahoitusvaateisiin kyetään vastaamaan.

Plan International Suomi

Ossi Heinänen
Päsihteeri

Plan International Suomi on lastenoikeusjärjestö, joka haluaa oikeudenmukaisen maailman, jossa kaikkien lasten oikeudet ja tasa-arvo toteutuvat. Siksi Plan parantaa erityisesti kehitysmaiden tyttöjen elämää ja suojelua.